

20. Η φύλαξη των ανατολικών συνόρων και οι Ακρίτες

1. Συμπληρώστε την ακροστιχίδα των βυζαντινών φρουρών. Κάποιες από τις ζητούμενες λέξεις είναι και από τα προηγούμενα μαθήματα.

A _____
K _____
P _____
I _____
T _____
E _____
Σ _____

Έτσι έλεγαν τις περιοχές των ανατολικών συνόρων.
Αυτό το νησί υπέφερε από τους Άραβες πειρατές.
Κι αυτή τη νήσο την κατέλαβαν νωρίς οι Άραβες.
Αυτό το πρόσθετο όνομα (προσωνύμιο) είχε ο Λέων Γ'.
Γυμνάζονταν και σ' αυτό οι Ακρίτες.
Κι αυτού του ποταμού φύλαγαν τα περάσματα.
Ήταν ο φόβος και ο τρόμος των νησιών.

2. Το κείμενο-πηγή 2 του βιβλίου αναφέρει ότι **ο Διγενής**, στα βυζαντινά χρόνια, φύλαγε την Κρήτη και την Κύπρο από τους Σαρακηνούς. «Στα πολύ παλιά χρόνια» ένας άλλος μυθολογικός γίγαντας, **ο Τάλως**, φύλαγε την Κρήτη του Μίνωα από τους εχθρούς. Τι γνωρίζετε γι' αυτόν; Συζητήστε τους δύο θρύλους, παρατηρήστε την εικόνα 2a και συσχετίστε τους.

3. Συμπληρώνω τα κενά της παραγράφου με λέξεις που ολοκληρώνουν το νόημά της:

Τα σύνορα της αυτοκρατορίας λέγονταν και τα φρουρούσαν μόνιμοι φύλακες οι Αυτοί φύλαγαν τα στενά των συνόρων, την εποχή που την αυτοκρατορία απειλούσαν οι Το κράτος τους παραχώρησε για καλλιέργεια, τους έδινε και και τους απάλλασσε από τους Πρώτος ανάμεσά τους ήταν ο

4. Αφιερώστε τη «γωνιά της ιστορίας» της τάξης σας στους Ακρίτες και:

- **Ακούστε** και **τραγουδήστε** στην τάξη ριζίτικα και ποντιακά ακριτικά τραγούδια. Προσπαθήστε να αποδώσετε θεατρικά κάποια από αυτά.
- Κάνετε συλλογή ακριτικών τραγουδιών και διατηρήστε τα σε λεύκωμα.
- Παρατηρήστε την εικόνα 2a, διαβάστε το παρακάτω κείμενο-πηγή και ζωγραφίστε εδώ, τον Διγενή Ακρίτα, όπως εσείς τον φαντάζεστε.

Ο Ακρίτας είμαι, Χάροντα,
δεν περνώ με τα χρόνια,
μ' άγγιξες, μα δε μ' ένιωσες
στα μαρμαρέντα αλώνια.
Δε χάνομαι στα τάρταρα,
μονάχα ξαποσταίνω,
στη ζωή ξαναφαίνομαι
και λαούς ανασταίνω.

Κωστής Παλαμάς